

Criza sănătății sexuale și emoționale a femeilor încarcerate în Italia

În închisorile italiene, deținutele se confruntă nu numai cu pierderea libertății, ci și cu negarea afectivității și sexualității, componente esențiale ale demnității și sănătății umane. Deși, teoretic, închisorile au rolul de a reabilita, politicile actuale adesea dezumanizează – în special în cazul femeilor – prin ignorarea sistematică a nevoilor emoționale și sexuale.

În ciuda articolelor 2, 29, 30 și 31 din Constituția italiană, care garantează dreptul la demnitate și la legături familiale, practica reală reflectă mai degrabă represiune decât protecție. Articolul 27 prevede că pedeapsa trebuie să vizeze reabilitarea și nu poate încălca demnitatea umană. Cu toate acestea, drepturile conjugale și afective sunt tratate ca privilegii acordate prin permessi premio – permise de concediu temporar, rezervate deținuților „merituoși” cu un comportament ireproșabil (Citraro, 2018).

În interiorul închisorilor, orice formă de contact intim este efectiv interzisă. D.P.R. 230/2000 (art. 77) interzice complet activitatea sexuală. Inițiative precum „camerele de afecțiune” din închisorile Opera din Milano și Bollate sunt experimente rare și strict controlate, oferite doar unui număr restrâns de familii în fiecare an (Maturo, 2018).

Impactul psihologic al privării

Impactul emoțional al acestei privări este enorm. Potrivit lui Poneti (2018), mediul închisorii este profund patogen, transformând vulnerabilitățile preexistente în tulburări psihologice complete. Femeile ajung adesea în închisoare cu un istoric de traume, abuzuri și marginalizare. Pierderea afectivității intensifică aceste răni, ducând la depresie, anxietate și detașare emoțională.

Clemmer (2004) și DAP (2010) leagă lipsa conexiunii emoționale de riscul crescut de automutilare și sinucidere. În 2022, închisorile italiene au înregistrat un suicid la fiecare cinci zile - o cifră tragică adesea asociată cu izolarea relațională.

Apatia, obsesia și negarea identității

Mediul închisorii afectează și identitatea sexuală. Re & Ciuffoletti (2020) subliniază că deținuții manifestă atât comportamente sexuale obsesive, cât și apatie emoțională. Autoerotismul devine un substitut compulsiv, adesea marcat mai degrabă de rușine decât de ușurare. Mulți deținuți definesc suferința lor emoțională ca o formă de „tortură mentală”.

După cum a observat Morelli (2004), femeile încarcerate raportează frecvent că se simt amorțite emoțional, lipsite de capacitatea de a simți sau de a relaționa intim - accentuând procesul de dezumanizare instituțională.

Riscuri pentru sănătatea publică: tăcerea este periculoasă

Dincolo de daunele psihologice, negarea sexualității prezintă riscuri evidente pentru sănătatea publică. Prezervativele și serviciile de sănătate sexuală sunt, în general, indisponibile. După cum a raportat o asistentă medicală din închisoare în studiul lui Decembrotto din 2013, deținuții solicită mănuși de latex pentru a le folosi ca protecție improvizată – un semn îngrijorător al activității sexuale nerecunoscute și al practicilor nesigure. Acest tăcere instituțională favorizează rușinea, secretul și riscul, în contrast cu standardele OMS, care definesc sănătatea sexuală ca un drept fundamental al omului care implică bunăstarea fizică, emoțională și socială (OMS, 2002). Prin urmare, Italia trebuie să treacă de la represiune la recunoaștere. Introducerea camerelor de iubire - spații echipate pentru intimitatea familiei - este un început, dar eforturile actuale rămân experimentale și limitate. Cercetările efectuate de Giordano (2022) arată că accesul la intimitate reduce semnificativ violența în închisoare, incidentele disciplinare și recidivismul.

După cum observă Re & Ciuffoletti (2020), negarea sexualității este o formă de violență instituțională. Reforma juridică, așa cum a fost propusă de Statele Generale privind executarea pedepselor, trebuie să includă politici structurate de afectivitate, acces medical regulat și formarea personalului în îngrijirea sensibilă la gen. Sănătatea sexuală și emoțională sunt esențiale pentru reabilitare. Sistemul penitenciar italian trebuie să recunoască faptul că dreptul la afecțiune nu este anulat de încarcerare.

Bibliografia

- Citraro, V. (2018)
- Poneti, K. (2018)
- Clemmer, D. (2004)
- DAP (2010)
- Re, G., & Ciuffoletti, L. (2020)
- Morelli, G. (2004)
- Decembrotto, L. (2013)
- Maturo, A. (2018)
- Giordano, M. (2022)
- WHO (2002)

Europe Unlimited e.V.

Mr Dirk Leisten (CEO)

Am Dorfweg 2

52525 Heinsberg

Deutschland

www.europe-unlimited.org

E: erasmus@europe-unlimited.org

T: +49 177 5276108

**The following partners have
contributed to this project
result**

I. Vitale International

Bucharest Jilava Penitentiary

'The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein'

 europe
unlimited e.V.